

Rusi so zavzeli Črnovice. Avstr. armada razkosana.

RUSI SO KONČNO ZAVZELI MESTO ČRNOVICE. — AVSTRIJCI PRIPOZNAJO. — RUSI PRITISKAJO ZA AVSTRIJCI, KI SE UMIKAJO PROTI KARPATOM. — SRBSKI KRALJ IN PRESTOLONASLEDNIK STA ČESTITALA RUSKEMU CARJU. — OD 15. DO 17. JUNIJA SO RUSI VJELI NAD 70,000 MOŽ. — NEMŠKE ČETE Z ZAHODNE FRONTE SE ŽE BORE PROTI RUSOM.

Petrograd, Rusija, 18. junija. — Črnovice, glavno mesto Bukovine, so zopet v ruskih rokah.

General Lečnickijev je čete — tako je bilo danes uradno naznanjeno — so včeraj popoldne vkorakale v mesto in zajele nekako tisoč Avstrijcev, ki so še ostali v mestu.

Poročilo pravi, da se Avstrijci umikajo proti jugu v Karpate.

Omenjeno je tudi, da se vrše grozovite bitke skoro na vseh točkah Volinija-gališke fronte; zlasti še severozahodno od Lutska, kjer pritiskajo Rusi ob železniški progi proti Kovelu. Nemške čete, ki so jih potegnili z zapadne fronte, so poskušale zavstaviti rusko prodiranje.

Uradno poročilo se glasi:

— Car Nikolaj je dobil od srbskega kralja Petra brzojavko, v kateri mu čestita nad tako velikanskimi uspehi, ki jih je doprinesla ruska vojska, in srčno želi, da bi imele njegove čete še nadaljne uspehe in strle sovražnika. Istotako je poslal carju brzojavko srbski prestolonaslednik Aleksander, v kateri je omenil, da so poročila o srbskih zmagah navdala srbske vojake z velikim veseljem in navdušenjem.

— Na gen. Brusilovi fronti je sovražnik poskušal zavstaviti prodirajoče čete in vprizoril več vročih protinapadov, toda ruske čete so vse uspešno odbile in povzročile ogromne izgube. Vjele so tudi 1,500 vojakov.

Včeraj popoldne ob 4. uri je general Lečnickij vprizoril hud in odločen napad na mesto Črnovice in jih je po dolgem in krvavem boju zavzel. V mestu je bilo le še nekaj tisoč čet, ki so nad vse hrabro branile mesto. To posadko so ruski vojaki zajeli.

Čete, ki so osvojile Črnovice, zdaj potiskajo Avstrijce proti Karpatom.

Z drugih front so došla v vojni urad sledeča poročila:

— Čete generala Kaledinesa so odbile več napadov, katere so vprizorili nemški vojaki, ki so jih premestili z zapadne fronte. Sovražniki so imeli velike izgube, toda tudi naše niso bile majhne, kajti Nemci so napadali z največjo besnostjo. V teh bojih smo vjeli dva tisoč mož ter zaplenili osem strojnih pušk, večjo množino streljiva in več poljskih kuhinj, ki so jih pustili pri umikanju.

Nemci so z vso silo napadli tudi naše postojanke pri vasi Svidnik, na severnem bregu reke Stokhoda, ki se nahaja ravno v sredi med Lutskom in Kovelom. Tudi te napade smo odbili, dasi je bil ogenj sovražnikov nad vse grozovit. Najbolj so se odlikovali Kozaki, pod poveljstvom polkovnika Smirnova. Kozaki so jim vzeli pet strojnih pušk in se z Nemci borili z meči.

Glasom poročil s front, so ruske čete pod gen. Kaledinesom od 15. do 17. junija zajele 1,309 častnikov, 10 zdravnikov, 70,000 mož ter zaplenile 83 težkih topov, 236 strojnih pušk in ogromno množino drugega vojnega materiala.

Berlin, Nemčija, 18. junija. — Avstrijsko uradno poročilo se glasi, da so ruske čete, ki so bile v veliki premoči, zavzele mesto Črnovice.

Poročilo omenja, da so Avstrijci na drugih točkah fronte Ruse napadli in v večjih krajih zavstavili njihovo prodiranje.

Naznanilo oziroma poročilo avstrijskega vojnega urada se dobesedno glasi:

— Včeraj popoldne so avstrijske čete prepustile Rusom mesto Črnovice, ker jim ni bilo več mogoče vzdržati sovražnega ognja. Tekom noči je sovražnik na večjih mestih prtljaž našteto in si tako napravil prosto pot do Črnovice.

Nemško uradno poročilo, ki je sestavljeno iz poročil, ki so došla z bojišča, se glasi:

— General von Linsingen je na večjih krajih zavstavil rusko prodiranje in odbil več ruskih napadov. V teh bojih je vjel enajst ruskih častnikov in 3,446 mož ter zaplenil eno strojno puško in deset težkih topov.

Sovražnik je imel velike izgube, toda tudi naše niso bile majhne.

Petrograd, Rusija, 18. junija. — Zadnja poročila s front naznanjajo, da je avstrijska armada razkosana na tri dele. Avstrijci se umikajo proti Karpatom in ruske čete uspešno prodajo proti Lvovu.

Izpred Verduna.

Hudi boji v zraku med nemškimi in francoskimi zrakoplovci. — Francoski so odbili vse nemške napade. — Francoski uspeh.

Pariz, Francija, 18. junija. — Uradno se naznanja, da so se danes vršili hudi boji v zraku. Pet nemških zrakoplovov, ki so namerali napasti Bar-le-Duc, so francoske protizračne baterije izstrelili iz zraka.

Francoski zrakoplovci so vprizorili več napadov na nemške postojanke. Nemci so se tudi pojavili nad Pont-a-Moussonom, Nancyjem in Baccaratom.

Na verdunskem bojišču so se boji nadaljevali; napadali so Nemci, toda Francozi so jih vedno zavrnili z velikimi izgubami.

Uradno poročilo vojnega urada se glasi:

— Na levem bregu reke Meuse so Nemci večkrat z veliko ljutostjo napadli naše pozicije na La Mort Homme. Sovražnika so naše čete vedno zavrnile in mu povzročile velikanske izgube. Nemci so se pri teh napadih posluževali plinovih bomb.

Tudi na desnem bregu reke Meuse so Nemci napadali; vsi napadi so bili koncentrirani na naše zakope pri Thiaumontu, toda odbili smo tudi te istotako kot one na Mort La Homme.

Kmalo nato so vprizorili pri višini št. 320 hud boj z ročnimi granatami, ki se je končal tudi s porazom sovražnika.

V okraju Souville so se vršili kot običajno tudi hudi artilerijski boji.

Na verdunski fronti so bili naši zrakoplovci zelo aktivni. Pet nemških zrakoplovov smo izstrelili z zraka. Dalje so naši zrakoplovci vržli na nemške postojanke okoli petdeset bomb, ki so povzročile sovražniku velike izgube.

Cel dan se je vršilo petindvajset bojov v zraku. Naši so zelo poškodovali sovražne, toda tudi naši niso odšli brez poškodb.

London, Anglija, 18. junija. — Zadnja poročila s Pariza naznanjajo, da so vprizorili Francozi na nemške postojanke pri trdnjavi Vauxu napade, v katerih so Nemci za tri zakope nazaj potisnili. Vjeli so, kot se poročilo glasi, dve sto nemških vojakov in zaplenili veliko množino vojnega materiala.

Domneva se, da se bodo te dni vršili zadnji boji pred Verdunom, kajti Nemci so potegnili zadnje dni večjo množino vojakov na rusko fronto.

Berlin, Nemčija, 18. junija. — Uradno poročilo vojnega urada se glasi, da so se pred Verdunom cel dan vršili hudi boji, toda položaj je v splošnem neizpremenjen.

O kakih porazih ali umikanju se ne omenja.

Obravnava proti Casementu.

London, Anglija, 18. junija. — Obravnava proti Sir Roger Casementu se bo pričela vršiti prihodnji teden. V vseh krogih vlada veliko zanimanje.

Mihail Doyle, Casementov odvetnik, se je včeraj dal časa posvetovati z jetnikom.

V sodniško dvorano bodo spustili le osebe, ki bodo imele tozadnje vstopnice.

Pomanjkanje hrane v Nizozemski.

London, Anglija, 18. junija. — Vlada v Nizozemski je odredila, da se ne izvažajo več iz dežele no- daste se ne izvažajo več iz dežele no- nastala vled pomanjkanja hrane velika kriza.

Angleži v Mezopotamiji.

London, Anglija, 18. junija. — Angleško uradno poročilo se glasi, da so angleške čete, pod poveljstvom generala Lakea, odbile več turških napadov in povzročili Turgom zelo veliko izgub.

Turki niso tozadevno izdali nikakega poročila.

Železničarji stavkajo.

Mobil, Ala., 18. junija. — Tri sto železniških delavcev pri Gulf & Ship Island železnici je zastavkalo. Zahtevajo krajši delavni čas in večje plače.

Železničarji.

Zastopniki delavcev so se vrnili včeraj domov. — Volitive se bodo pričele takoj. — Kapitalisti žrtvu- jejo velike svote, da bi zatrli pre- tečo stavko.

Uradniki in zastopniki železni- skih unij, ki so se zadnji teden po- pogajali z železniškimi magnati, so se včeraj zjutraj vrnili vsak v svoj okraj, kjer bodo dali delavcem na- tančnejše podatke o svojem ne- uspehu in jim razdelili volilne liste, na katere bodo zapisali, ako so "za" ali "proti" stavki.

Garretson, predsednik ene teh unij, je včeraj izjavil, da je skoro prepričan, da bodo delavci z veli- ko večino za stavko.

Različna poročila javljajo, da je Pennsylvania železniška družba storila že več korakov, da bi de- lavce pregovorila, da bi volili "pro- ti". Najetih imajo celo armado agentov, ki gredo po delavskih hi- šah in jih na vse mogoče načine prepričujejo, da so delavske razme- re na železnicaх nad vse ugodne.

Vrnili so se domov tudi železni- ški ravnatelji, ki so zavrnili de- lavske zahteve. Elisha Lee, glavni ravnatelj Pennsylvania železnice, je zavrnil dati kako izjavo.

Iz gotovih virov se je doznalo, da so železniški kapitalisti že veli- kanske svote žrtvovali za različne članke v kapitalističnem časopisu. S temi članki poskušajo vstati nekako proti-delavsko mnenje.

Kolizija na morju.

Danski parnik "Anona" je vče- raj blizu obale pri Tomkinsville, States Island, N. Y. zadel v bra- zilsko ladjo "Hilda". Moštvo na "Anoni" je na vso moč hitro čr- palo vodo iz parnika ter tako pre- prečilo, da se ni potopila. "Hilda" ni bila posebno poškodovana.

Potopljeni parniki.

London, Anglija, 18. junija. — Lloydovo poročilo se glasi, da se je potopil angleški parnik "Sardi- nia". — Zadel je najbrže na mino. Prekmorska častniška ar- gentura javlja, da je zadel na mino angleški parnik "Mendibil-Men- di".

Pozor pošiljatelji denarja!

Valed negotovega dostavljanja pošte, ki je namenjena iz Amerike v Avstrijo in Nemčijo ter narobe, sprejemamo denarne pošiljatve do preklica le pod pogojem, DA SE VSELE VOJNE IZPLAČA MOGOČE Z ZAMUDO. DENAR NE BO V NOBENEM SLUČAJU IZGUBLJEN, ampak nastati za- morejo le zamude. Mi jamčimo za vsako denarno pošiljatev toliko časa, da se izplača na določeni na- slov. Istotako nam jamčijo zane- ljive ameriške banke, s katerimi smo sedaj v svesti radi vojne in radi popolne sigurnosti pri pošil- janju denarja.

Gros:			
K.	\$	K.	\$
5....	.90	120....	17.40
10....	1.80	180....	26.25
15....	2.70	240....	35.10
20....	3.60	300....	43.95
25....	4.50	360....	52.80
30....	5.40	420....	61.65
35....	6.30	480....	70.50
40....	7.20	540....	79.35
45....	8.10	600....	88.20
50....	9.00	660....	97.05
55....	9.90	720....	105.90
60....	10.80	780....	114.75
65....	11.70	840....	123.60
70....	12.60	900....	132.45
75....	13.50	960....	141.30
80....	14.40	1000....	150.15
85....	15.30		
90....	16.20		
95....	17.10		
100....	18.00		

Ker se zdaj osebe denarja skoraj- vak dan menjajo, smo primorani računati po najnovejših cenah in bomo tudi nakazovali po njih. — Včasih se bo zgodilo, da dobi na- slovnik kaj več, včasih pa tudi kaj manj. List dajmo na napad pona- vadi par dni kasneje in med tem, ko dobi naslovnik list v roka, se pri nas oseba morda le nekoliko sp- remenja.

TVC. KA FRANK SAKSER, 22 Cortlandt St., New York, N. Y. narjov.

Avstrijci in Italijani.

Avstrijci napadajo kljub temu, da potrebujejo svoje čete na ruskem bojišču. — Italijani se temu čudi- jo. — Zračni napadi.

Rim, Italija, 18. junija. — Av- strijci vstrajajo pri svojem prvot- nem načrtu glede ofenzive na ita- lijanskem bojišču, kljub temu, da Rusi z vso silo pritiskajo nad nje na vzhodni fronti.

Italijansko uradno poročilo se glasi:

— Številni napadi, ki so jih danes Avstrijci vprizorili v Asiago kotli- ni, kažejo, da Avstrijci ne bodo odnehal na naši fronti. Njih na- padu pričajo, da velikanski pora- zi na ruski fronti popolnoma ni- če ne vplivajo na ofenzivo na naši fronti. Doda se niso potegnili nazaj nobenega oddelka.

Včeraj so bile naše čete med Adijo in Astico zelo aktivne. Pri- teh operacijah jim je najbolj po- pomagala artilerija. Zavzeli smo par sovražnih postojank in vjeli več vojakov ter par častnikov.

Jugozahodno od Asiaga je so- vražnik poskušal predreti naše čr- te, zlasti med Monte Lemere in Monte Magnaboschi, toda se mu ni posrečilo. Vse napade smo uspešno odbili in povzročili sovražniku ve- like izgube ter jih par sto vjeli.

Med dolinama Frenzala in Mar- cesina je naša infanterija poskušala prodirati, toda sovražni ogenj je bil tako hud, da smo morali to namero opustiti. Avstrijci si zelo veliko pomagajo s strojnimi puškami.

Zadnja poročila z bojišča nazna- njajo, da so alpski zajeli 306 av- strijskih vojakov, med njimi osem častnikov, ter zaplenili še dvanajst strojnih pušk.

Na soški fronti je bilo več arti- lerijskih bojov, toda položaj je ne- izpremenjen. V okolici Tržiča je sovražnik s sedemnajstim polkom poskušal zavzeti naše postojanke, toda se mu ni posrečilo.

Berlin, Nemčija, 18. junija. — Avstrijsko uradno poročilo javlja, da so avstrijski zrakoplovci v se- verni Italiji vprizorili več zračnih napadov.

Nek zrakoplovski oddelki je v noči od 15. na 16. junija napadel železniško progo med Portogruaro in Latisano v Benečiji. Na povrat- ku je vrzel tudi več bomb na Monta di Livorno in potem še na so- vražne pozicije pri Tržiču.

Vsi aeroplani so se vrnili nepo- škodovani, dasi so jih sovražne protizračne baterije zelo obstrelje- vale.

Avstrijci v svojem poročilu nič ne omenjajo o bojih na italijan- skem bojišču.

General Moltke umrl.

Eden največjih nemških vojnih stratezov je umrl v državnem zho- ru, ko ga je zadel srčna kap.

Amsterdam, Nizozemska, 18. ju- nija. — General Helmuth von Moltke, načelnik nemškega ge- neralnega štaba, kot poročajo z Berli- na, je včeraj umrl v državnem zboru zadet od srčne kapi.

General je bil že daljša časa bolan na sre. Prvič se je poročalo o tem v jeseni leta 1914 in k poročilu je bilo pristavljeno, da je takrat od- stopil oziroma bil odstavljen kot načelnik generalnega štaba, kar pa — kot je zdaj razvidno — ni bilo res.

Moltkeja se je smatralo za naj- večjega vojaškega stratega. On je vodil večje oddelke nemške ar- made v francosko-nemški vojni 1. 1870 in so nekateri celo njemu pri- pisovali zmago.

V sedanjih vojni si je pridobil veliko zaslug, vendar gotovi kri- tiki so njemu pripisovali krivdo, da niso prišli Nemci v Pariz.

Angleški rušilec potopljen.

London, Anglija, 18. junija. — Angleški "Press Bureau" poroča, da se je potopil angleški rušilec "Eden", ki je predpreteklo noč zadel v nek drug parnik. Utonili so tudi štirje častniki in več mor- narjev.

Predsednik Wilson je vpoklical državne milice.

VELIKO RAZBURJENJE V WASHINGTONU. — U- RADNIKI V VOJNEM DEPARTAMENTU SO BILI CELO NOČ NA DELU. — IZJAVA VOJNEGA TAJNI- KA. — MEHIŠKI POSLANIK JE MNENJA, DA PO- MENIJO KORAKI PREDSEDNIKA WILSONA TO- LIKO, KOT VOJNO. — MEHIŠKA VLADA TUDI MO- BILIZIRA. — MEHIŠKI KONZULI ZAPUČAJO SVO- JA MESTA IN SE VRAČAJO DOMOV.

Washington, D. C., 18. junija. — Predsednik Wilson je danes popoldne izdal poziv na vse organizacije Narod- ne straže v Uniji, da odrinejo takoj na mehiško mejo.

Namen tega poziva je, kot pravijo, da se zavaruje me- je proti mehiškim napadom, vendar mnenje prevladuje, da je to prvi korak do vmešavanja predsednika Wilsona, ali z drugo besedo do vojne med Caranzo in Združenimi drža- vami.

Washington je bil danes cel dan zelo razburjen. Ura- di vojnega departamenta so bili razsvetljeni celo noč.

Največje razburjenje je povzročilo poročilo generala Funstona, ki pravi, da so boji skoro neizogibni, kajti na vseh delih obrežja reke Rio Grande se zbirajo vsakovrst- ne mehiške čete, ki zahtevajo, da Združene države odpok- ličejo svoje čete z Mehike.

Vojni departament je prejel še cel kup drugih poro- čil z mehiškega bojišča, toda tajnik Baker je zavrnil da- ti kaka natančnejša pojasnila.

Malone vsaka država v Uniji je prizadeta vsled pred- sednikovega poziva. Glasom zadnjih poročil se je odzvalo nekako 120,000 mož. Največ čet bo poslala država New York.

Ta korak je predsednik Wilson sklenil storiti danes ob deseti zjutraj brez vednosti generalnega štaba.

Veliko razburjenje je vladalo tukaj pri mehiškem po- slanstvu. Uradništvo je mnenja, da pomeni Wilsonov ko- rak vojno; tako se je izrazil celo mehiški poslanik.

Pozno danes ponoči je poslanik Arredondo prejel od predsednika Carranze osebno brzojavko, v kateri vprašu- je, kaj nameravajo Združene države ter da je njemu vse popolnoma nerazumljivo. V brzojavki Caranza tudi ome- nja, da je v celi Mehiki vsled obnašanja Združenih držav veliko razburjenje.

Arredondo mu je v odgovor sporočil vse podrobnosti. Vojni tajnik Baker je glede vpoklicanja državne mi- licije izdal sledečo izjavo:

"Z ozirom na razburjajoče razmere na ameriško-me- hiški meji in z ozirom, da napravimo enkrat za vselej ko- nec tem nepostavnostim, je predsednik Wilson odredil, da se odzove vsa državna milicija in odide na mejo, kjer bo žnjo razpolagal general Funston."

"Ako se bodo razmere izboljšale, se bo odredilo, da se bodo čete polagano vrnile domov."

"Ta poziv nima niti najmanjšega namena za kako vmešavanje v notranje razmere v Mehiki, pač — kot že rečeno — samo, da se bo varovalo mejo in da se bo, v slu- čaju zopetnega napada, bandite zasledovalo."

Vlada Združenih držav bo imela najbrže velike nepri- like predno bo spravila skupaj vso milico; nekateri so mnenja, da bo Wilsonov poziv mogoče izvršiti šele tekom treh tednov. Zato je upanja, da se bo kritični položaj, ki je nastal zadnje dni, v teku omenjenega časa, nekoliko spremenil.

Chihuahua City, Mehika, 18. junija. — Vzgladu Zdr. držav je sledila tudi mehiška "de facto" vlada. General Obregon, mehiški vojni minister, je pozval vse državlja- ne, da se prijavijo k orožju ter pripravijo za slučaj vojne z Združenimi državami. V vseh mestih in vaseh so vaški načelniki razobesili tozadevne pozive Carranzove vlade.

Brownsville, Texas, 18. junija. — Carranzov konzul J. J. Garza je danes izročil ameriškem poveljniku v tem mestu nekaj ultimatum, da, ako takoj ne odpokliče onih čet, ki so šle včeraj preko meje za banditi, bodo mehiške čete pričele napadati. Takoj nato je konzul Garza zaprl svoj urad v Brownsville in se preselil preko meje v mehi- ško ozemlje.

Mehiška posadka je razdrila železniško progo ob juž- nem delu Rio Grande in zablokirala pot preko Mednarod- nega mosta; čez mejo smejo le pešci. Pravijo, da so bili v to primorani, ker so zvedeli, da so Amerikanci namerava- li preko mosta v Mehiko.

El Paso, Tex., 18. junija. — Neka tolpa mehiških ban- ditov je danes zjutraj napadla posestvo San Juan blizu Fort Hancocka. Banditi so ukradli okoli trideset konj in mul. Izstrelili so tudi par strelav, toda ranjen ni bil nihče.

Andreas Garicia, tukajšnji lokalni mehiški konzul, je danes zanikal, da namerava zapreti svoj urad in oditi v Mehiko.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)
Owned and Published by the
SLOVENIC PUBLISHING CO.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation
and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in
Canada \$3.00
" pol leta 1.50
" celo leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York 2.00
" Evropa za vse leto 4.50
" " pol leta 2.25
" " četrto leto 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan
izvenredno nedeljno in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.
Advertisement on agreement.

Doplat bres podpisov in osebnosti se ne
priobčujejo.

Denar naj se blagoviti pošilja po
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov pro-
simo, da se nam tudi prejšnje bi-
vališče namani, da hitreje naj-
demo naslovnik.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta
naslov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

AMERICAN ASSOCIATION
OF SLOVENIAN AMERICANS
NEW YORK CITY

orožja v rokah. Nihče izmed nju-
ju ne more drug drugemu česa
očitati in drug drugega pred vo-
lilec v slabo luč postavljati.

Najbrže ne bo boja, temveč
bosta v svojih kampanjah le po-
skušala volilce privleči nase, ne
da bi se drug na drugega ozira-
la.

Kdo bo zmagal? To je vpraša-
nje, na katero se dobi različne
odgovore.

Pravijo, da bo Hughes, ker je
njegova stranka močnejša.

Drugi pa pravijo zopet, da bo
Wilson, kljub temu, da je demo-
katična stranka šibkejša; pravi-
jo, da je zato pa Wilson močnej-
ši.

Vrjetno je prvo in drugo, ven-
dar oboje ni mogoče.

Ako bo odločevalo strogo stran-
karstvo, bo mogoče Hughes, ako
bo pa odločeval pravi amerika-
nizem, bo brez dvoma Wilson.

Hughesu — pravijo — bodo do
zmag pomagali nemški Ameri-
kanci.

Pri teh ne bo odločevalo ne
strankarstvo ne amerikanizem,
temveč vsenemsko prepričanje.

To so namreč oni Amerikanci,
ki pravijo, da so boljši Ameri-
kanci kot Wilson!

Nikdo ne pravi, da ne bi bil
Hughes dober predsednik, ker
njegova politična kariera je ce-
lo večja kot je bila Wilsonova.

Predno je prišel v Belo hišo, to-
da, kot smo že zadnjič rekli, Wil-
sona mora voliti vsak, ki se za-
veda, da ni daleč čas, ko bodo
ravno Združene države igrale v
svetovni zgodovini veliko ulogo;

sklepalo se bo mir, delalo se bo
načrte za trajen mir, za svetov-
no svobodo, za enakopravnost —
vsega človeštva.

Predsednik Wilson se je ved-
no, cel čas zavzemal za vse te
stvari in se bo gotovo tudi pri
sklepanju miru, ki najbrže ni
daleč.

Wilsonovo besedo se bo upo-
števalo, ker on je takorekoč za-
stopnik najmočnejše dežele.

Kako mesto bo ob taki priliki
zavzemal Hughes, ako bi postal
predsednik, je veliko vprašanje.

Čeprav bi poskušal zavzemati
isto mesto kot ga bo Wilson, go-
tovo je, da ne bi njegova beseda
toliko zalegala kot bo Wilsonova.

Ne samo Združene države, tem-
več tudi vesoljno človeštvo mora
želeti, da bo v novembu izvo-
ljen zopet Wilson.

Želeti in upati je, da bodo tu-
di slovenski Amerikanci oddali
svoje glasove demokratičnemu
kandidatu; pa ne zato, ker je
ravno demokratičen, temveč zato,
ker je Wilson.

"Svoboda in enakopravnost
vsem narodom!" je njegovo
stremenje.

Bodočnost Slovanov.

Dr. Charles Mayo iz Rochesterja,
Minn., znamenit zdravnik in ravnar
izvoljen predsednik Ameri-
škega zdravniškega društva, je
pred kratkim pred veliko množico
govoril o bodočnosti narodov.

V svojem govoru je poudarjal, da
ima največje in skoro edino bo-
dočnost slovensko pleme. Ameri-
kanci so na potu do degenera-
cije in se bodo razvijali le še v
trgovskem oziru, ako se takoj ne
ukrene potrebnih korakov, da se
bo temu odpravilo.

To svojo izjavo polaga na različ-
na dejstva, katera je mogel do-
gnati iz zgodovine raznih narodov,
ki so izumrli, in o drugih, ki so
prišli na njihovo mesto; ter iz
dejstev, ki jih vidi z zdravniškega
stališča.

"Ako pogledamo nazaj v zgo-
dovino", pravi dr. Mayo, "vidi-
mo, da so se narodi dvigali in na-
to padali. Dvignili so se do neke
določene stopnje, potem so pa pa-
dali in padali, da so sečasoma po-
polnoma izumrli. Slovansko ple-
me se dozdaj še ni dvignilo na ka-
ko višjo stopnjo, toda Slovani bo-
do enkrat brez dvoma prvi sve-
tovni narod, ki bo najmočnejši v
vseh ozirih, medtem se bo pa ame-
riški narod razvijal le v trgovskih
ozirih, v drugih pa najbrže padal.

Dolar bo vladal ameriško ljud-
stvo.

"Videli smo, da je ta dežela z
gorostasnimi koraki korakala na-
vzgor in je že malone dosegla do-
ločeno stopnjo razvoja.

"Amerikanece stremi le za trgo-
vino in dolarjem, pri tem pa po-
zabi nase, na svoj fizični razvoj.

Pa v tem je tudi vlada zelo gra-
jevalna. Vlada posveča štirikrat
več pozornost trgovskemu intere-
su, veliko večjo pozornost in
skrb posveča govedi in drugim ži-
valim kot pa skrbi za zdravstvene
razmere ameriškega ljudstva.

"Neobhodno potrebno je, da se
to v najkrajšem času preokrene.
Človečanstvo mora priti nad trgo-
vino! Vlada bi morala imeti v
vseh delih dežele izučene moze, ki
bi skrbeli, da ne bo prišel ameri-
ški narod cepati kot so cepali na-
rodi, ki so pozneje izginili."

Vojni vjetniki v Nemčiji.

Te dni se je pričelo v angle-
škem parlamentu zopet razpravi-
ljati o razmerah, v katerih morajo
živeti angleški vojniki, ki so vojni
vjetniki v Nemčiji. Informacije,
kateri je dobil H. J. Tennant,
parlamentarni podtajnik za zuna-
jnje zadeve, in jih potem dal v
javnost, se smatrajo za nezadost-
ljive in se ne soglašajo z informa-
cijami, ki so jih ravnokar dali an-
gleški častniki, ki so bili dozdaj
v nemškem jettistvu in se jih za-
menjalo z nemškimi jettiki, ki so
se nahajali v angleškem jettistvu.

Ti častniki, ki so prišli preko
Švice, se nahajajo, glasom zdrav-
niških oblastij, v takem stanju, da
se bodo morali podvreči daljši
zdravniški oskrbi, da bodo zopet
taki kot so bili pred vojno; veliko
jih bodo morali operirati na raz-
nih žlezočnih boleznih.

Nek polkovnik, katerega ime ni
navedeno v poročilu, iz katerega
smo to-le posneli, se nahaja v zelo
opasnem položaju; pravi, da so ga
Nemci zamenjali na njegove ve-
kratne prošnje, ker mu v jettis-
tvu ni bilo več obstanka.

Nekateri vrtni jettiki pripo-
vedujejo, da so nemške jettiske
oblasti, par dni predno so prič-
kavale obiska ameriške komisije
ali poslanika Gerarda samaga,
razmere v koncentracijskih tabori-
h izboljšale, da je poslanik ali
kak drug član ameriške komisije
videl, da se godi jettikom v Nem-
čiji dobro. Pozneje je prišel po-
slanik take tabore obiskovati ne-
pričakovano, v sled česar so bile
razmere v taborih par mesecev res
dobre, toda potem, ko je ameriška
komisija prenehala s svojimi ob-
iski, je nastalo zopet vse tako kot
je bilo.

Koliko je na tem resnice, se ne
da konstatirati. Da se jim dobro
godi, menda ne more nihče trditi
ali pričakovati, saj je znano, da
nemško ljudstvo samo v vseh ozir-
ih trpi pomanjkanje in bedo.

Dopisi.

New York, N. Y. — V soboto,
17. t. m., sta se zaročila g. Josip
Merčun, doma iz Podrečja na
Kranjskem, in gđc. Fany Potoc-
nik iz Domžal. Cestitamo! —
J. H.

Conemaugh, Pa. — Sporočiti
moram žalostno novico, da je dne
8. junija umrl rojak Josip Bričel.
Nenadna smrt je nas vse zelo pre-
senetela, kajti še dan pred smrtjo
je bil v družbi v svojimi znanici.
Smrt je povzročila žlezočna bo-
lezen; sel je v bolnico, da bi mu že-
lezoce sprali, toda zdravniška ne-
izkušnost ga je stala življenje.
Pokojnik je bil v tukajšnji nasel-
bini zelo znan, pa ne samo med
domaćini, temveč tudi med tujci,
kajti bil je zelo aktiven v dru-
štvenem življenju. Bil je večletni
član porotnega odbora S. N. P. J.,
in sicer do milvauske konvencije.
Dalje je bil ustanovnik Slov. Izob.
Doma, kateremu je ob ustanovitvi
posvetil mnogo časa in je bil po-
zneje tudi večletni blagajnik in si
pri Domu pridobil tudi več dru-
gih zaslug. Bil je tudi član dru-
štva "Adrija" št. 3 S. N. P. J. in
društva sv. Alojzija J. S. K. J. ter
nekega nemškega podpornega
društva. Vsa ta društva so mu iz-
kazala zadnjo čast in ga spremila
na zadnji poti. Dalje so se udele-
žila pogreba tudi tri pevška dru-
štva, in sicer "Vihar" iz Dunlo,
Pa., "Rodoljub" iz Johnstowna,
Pa., in domače društvo "Bled".
Vsa tri društva so mu skupno za-
pela tri krasne nagrobnice, ki so
marsičkomu privabile solze v oči.
Kako je bil pokojni Bričel pri-
ljubljen, pričajo tudi številni ven-
ci, ki so mu jih položila društva
in številni prijatelji. Njegova
smrt je zlasti zelo zadelo sloven-
sko pevsko in izobraževalno dru-
štvo "Bled", kateremu je tenorir-
al od ustanovitve. Slov. pevsko
društvo, ki je bilo prevzelo skrb
za pogreb, se vsem, ki so pripo-
mogli do tako veličastnega spre-
voda, najtopleje zahvaljuje. Čast
"Viharju" in "Rodoljubu", ki
sta se udeležila, kljub temu, da
ranjki ni bil njih član, toda pe-
vec je menda vedno pevec brat.

Zdi se mi, da je Jožetova smrt še
bolj združila okoliščina pevška
društva. Pokojnik je bil doma iz
Ljubljane in je bil po poklicu ple-
skar. Pred dvema letoma je poslal
v staro domovino ženo in tri sine-
ve. Umrl je bil star 39 let. Naj bo
blag spomin naprednjaku! —
A. V.

Presto, Pa. — Tukaj nas je pre-
cej Slovencev, toda kljub temu je
redkokdaj kaj slišati iz našega
kraja. Tudi pri nas stavkamo in
bomo še, ako nam ne bodo družbe
kmalo ugodile. — Naročnik.

Robins, Pa. — Delavske razme-
re so take, da jih lahko z eno sa-
mo besedo opišemo — stavka. Ti-
sti, ki hoče delat za vsako plačo,
lahko delo dobi; seveda takih si
stavkarji ne žele. Sem ne svetui-
jem nikomur hoditi. Pozdrav! —
Elizabeta Zrimšek.

Aurora, Ill. — Z delom gre
srednje dobro; postaviti ni treba
nikomur. Imamo štiri podporni
društva, ki zelo dobro napreduje-
jo. — Bliza se konvencija J. S. K. J.
Jednote in upati je, da bodo de-
legati kaj koristnega ukrenili. Jaz
bi, po mojem mnenju, predlagal,
da bi se sprejemali v Jednoto
ljudje, ki se niso presegli 55. leta,
in da bi bila usmrtnina \$250. —
Aurorčan.

Zagovor Angleške.

"Bonar Law, znamenit angleški
državnik, ki je zdaj delegat na pa-
riški ekonomični konferenci, je
odgovoril francoskim kritikom, ki
se zgražajo nad Anglijo, čes, da
ni Francozom pri Verdunu popol-
noma nič pomagala odbijati nem-
ške napade.

Odgovoril jim je, da je bila an-
gleška armada francoskim povelj-
nikom vedno na razpolago.

Angleški vrhovni poveljnik, —
ki je poveljnik le po imenu, kajti
vrhovni zapovednik je Joffre, —
je Joffre-u ponudil pomoč, toda
on jo je odklonil, čes, da je ne po-
trebuje, da lahko francoske čete
vzdržujejo nemške navale pri Ver-
dunu in da se naj angleška arma-
da raje pripravlja in izboljšuje.

Joffrejev načrt je bil, da bodo
zavezniske čete tako dolgo v de-
fenzivi, da se one čete, ki so se v
očajju, to so namreč angleške, do-
volijo pripraviti. Joffre je bil ved-
no zoper to, da bi nepopolne vo-
jske napadale in zadajale sovraž-
niku le majhne udarce, kateri se
mu nikjer nič ne poznajo.

Bonar Law je povedal, da so v
zadnjem mesecu pripeljali 1 milijon
200 tisoč angleških vojakov v
Francijo, ki so dobro izvežbani in
z vsem potrebnim preskrbljeni.
Dalje so Angleži spravili za fran-
cosko fronto toliko municije, da
bi za več mesecev zadostovala za
desetmilijonsek vojn.

Domneva se, da bo prišel čas,
ko se bo pričela velika zavezniška
ofenziva.

Zaveznike so izučile njihove
prejšnje napake, katere so jih to-
liko stale.

Vse izgleda tako, da bo v naj-
krajšem času v Evropi nova kri-
za, ki bo najbrže zadnja.

Ako se bo pričela velika zavez-
niška ofenziva — in to se skoro
gotovo bo — bo to popolnoma go-
tovo odločitev.

Cel svet čaka, željno čaka, te
odločitve, ker potem se mu bo iz-
polnila velika želja; — prišel bo
mir.

Na straži.

Spisal Starogorski.

Premirje je podpisano.

Utihih je bronasti rik topov,
utihih krahov mitraljez. Dolgi
dnevi in še dalje noči se vlečejo
v nedolged in vojska se okopava
trudna v okopih, prezevala... Ali
bo konec klanja in se povrne
domov k svojim, ali pa završi besen
boj znova, boj na življenje in
smrt... Kdo to ve... Ali bolje se
je biti, bolje umirati na bojnem
polju, nego giniti tu zakopan,
prezeban in zasledovan od bolezn.

Mraz je... Zimska noč...

Sneg naletava. Bel prt je pokril
bojišče. Na brdih in postojankah
čujejo straže, ne zmeče se za
sneg, ne za mraz. Treba čuti, skrb-
no in pazno čuti, da ne presene-
ti kje sovražnik junakov. Ponosna
je straža na svojo nalogo. Njeni
paznosti je izročeno tisoče tovari-
šev, vsa vojska, ki mirno spi tam
doli v taboru.

A sneg naletava vedno gostej-
še, veter brije. Mrzlo je, da zm-
zuje srce v prsih... A kaj to ju-
nakom!

Na nekem brdu, raz katerega

se mu smehlja... Srečen je Vasi-
lij. Saj ne stoji na straži, on je
doma pri svojih dragih, pri mili
ženi in ljubkih otrokih — — —
Sneg zašumi, zaskriplje. Začu-
jejo se stopinje.

Kaj je to? Straža? Ali ne sliši?
Ali ne vidi temnih senc, ki se bli-
žajo?...
Evo, obstale so, ozirajo se o-
krog... Straža je, ki prihaja, da
zamenja tovariša.

"Hej, straža!" zakliče vodja.
Nikdo se ne oglasi.

Evo, tam zasnežen steber. Kdo
je to? Vodja pristopi.

"Zaspal... Na straži zaspal..."
Osoren je bil glas vodje in
krepko potrese vojaka.

Debeli plast snega pade z ra-
men in kučine in vojak omahne v
sneg.

Vodja se skloni, potiplje obraz,
potiplje roke... Vse je ledena,
zmrzlo.

"Zmrznil je, siromak!"

Sočutno, zamolklo je spregovo-
ril vodja in postavil drugo
stražo...

Tam v majhni vasi na Bolgar-
skem sedi pri mizi žena in krog
nje otroci, dva sinka in hčerka.

Petrolejka brli na mizi in raz-
svetljuje lesene stene in podobe
svetnikov. Skromna večerja stoji
pred ženo in otroci. A nikdo se je
ne dotakne.

Žena drži v rokah pismo in čita
enkrat, dvakrat...

"Atek je pisal... dobri naš
atek..." pravi žena in poljublja
pismo. "Zdrav je in tisoče polju-
bov nam pošilja..."

Kakor žarek veselja je to pismo
ženi, ki drhti zanj in se boji... A
on piše, da je zdrav, hvala Bogu!

Žena poljubi pismo in ga spr-
vi. Poljubi sinka in hčerko in vsi
pokleknejo pred sliko Bogorodice.

Vroč molitev ženo in otrok ki-
pi k nebu, molitev za drugega
moža, za milega očeta, da ga oču-
va Presveta sovražnih krogelj in
ga vrne nji in otrokom...

V slast je šla ženi skromna ve-
čerja. Pismo Vasilija je nosila v
nedrjih, ono jo je gredo, ono jo je
tolažilo...

Oj žena, oj Bolgarka! Tvoje
srce se ne sluti bridkosti, ki te
presune, ne sluti žrtve, ki jo je za-
hlevala domovina od tebe in od
mnogih...

Premogariji se vračajo na delo.

Pittsburgh, Pa., 16. junija. —
Premogariji petega distrikta Zdr.
premogarjev v Ameriki, ki so pred
nekoliko tedni zavrnili kontrakt,
ki so ga maja mesca podpisali v
New Yorku delavski zastopniki in
operatorji, so se pričeli vračati v
rovo Pittsburgh Coal Co. Z druž-
bo so napravili samo začasno po-
godbo; ko ta pogodba poteče, bo-
do zopet zastavkali.

Aeroplani nad Egiptom.

London, Anglija, 16. junija. —
Uradno poročilo vojne urada se
glasi, da so se trije sovražni zra-
koplovi pojavili nad Zaraheno.
Egipt. in vrli več bomb na mesto
ter napravili nekaj materialne
škode. Pozneje so poskušali isti
zrakoplovi metati bombe na par-
nike in prekop, toda naša proti-
zračna baterija jih je odpodila.

ROJAKI NAROČAJE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI SLO-
VENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽA-
VAH.

Strah pred operacijo

Je marsikoga že napotil od naših zaslovelih zdravil, da jih je poskusil pre-
lo je sel na operacijo. In kakor čudežno se je zgodilo, da si je z našimi zdra-
vili pritrnil nevarno operacijo, bolečine in velike stroške. Imamo zahvalna
pisma, ki pričajo o tem jasno kot beli dan, notarsko zapričene. Ker smo
prepričani o čudežni moči naših zdravil, jih našim rojakom iskre-
no priporočamo. Posebno vsem tistim, ki trpe na kroničnih boleznih. Bodisi
revmatizmu, splošnih boleznih, oslabelosti, žlezočnih, mehurlih ali ledčnih
bolezni itd.

Naslovite vsa pisma na:

Kratka zgodovina naše nove domovine.

Lincoln je videl, da se razkola med Jugom in Severom najbrže ne bo moglo mirnim potom rešiti. Zato je sklenil, da se pripravi za vsak slučaj.

Najvažnejša trdnjava je bil takrat Fort Sumter, v katero je takoj poslal vojaštvo in potrebščine. Ko je to zvedel governor Pickens iz South Carolina, ki je bil obenem tudi vrhovni poveljnik konfederalne armade, je takoj zahteval, da major Anderson, ki je poveljeval Lincolnovim četam, prepusti tovarno, česar pa Anderson seveda ni bil pri volji storiti.

Naslednje jutro, to je bilo 12. aprila 1861, so konfederalisti že oddali prve strele na trdnjavo. Tekom prihodnjih tridesetih urah so konfederalisti dobili velika ojačenja in streljanje na trdnjavo je postajalo vedno hujše. Lincolnovi vojski so ogenj seveda vračali v isti meri.

Ker je Andersonu že v dveh dneh zmanjkalo streljiva in hrane, se je 14. aprila udal in zapustil trdnjavo Sumter; on in njegova posadka se je odpeljala potem v New York.

Nekateri smatrajo to vojno za najpomembnejšo v svetovni zgodovini, kajti v tej vojni se je v resnici šlo za obstoj Unije. Rešiti se je moralo vprašanje: Ali naj nastanejo na ozemlju Združenih držav dve republiki, ali naj ostane tako kot je bilo?

Za boj, kateri je zdaj moral rešiti oziroma odločiti to vprašanje, ni bila nobena stran dovolj pripravljena, vendar Jug je bil vseeno bolj kot Sever. Sever tudi ni bil edin in imel je veliko prebivalcev, ki so odločno simpatizirali z Jugom. Poveljniki Lincolnove armade niso vedeli, komu bi kaj zapuili; častniki so z vsakim dnem v veliki množini odstopali. — Departamenti v Washingtonu so imeli uslužbenih mnogo mož, ki so pošiljali poveljnikom konfederalistov različne informacije.

Poleg teh neugodnosti je pa Severu vsega primanjkovalo. Sedemnajst parnikov, namreč dve tretini cele mornarice, je bilo v tujih vodah in tujih pristaniščih. Združene države so imele prej skoro vse zaloge vojaških potrebščin v skladiščih na jugu, katerih se so pa zdaj konfederalisti polastili. Vse evropske države, razven Rusije, pa niso bile ameriški Uniji naklonjene in so z veseljem gledale na ta razkol in niso hotele pomagati ne jugu, še manj pa Severu.

Pri obstreljevanju trdnjave Sumter ni bil nihče ubit; ne na eni, ne na drugi strani, toda kljub temu je bila ta bitka zelo važna in je imela velike posledice:

1. Lincoln je takoj vpoklical 75 tisoč milicije.
2. Stiri "obmejne države", kot

Ženske v angleški industriji.

Z Londona poročajo, da se je na različne pozive angleške vlade že 2.500.000 žensk odzvalo za delo v angleških industrijah.

Vse delo, katerega lahko vrše neizkušene moči, se nahaja povetno v ženskih rokah.

Dozdaj so ženske v Angliji delale le v tkalških tovarnah; zdaj delavk v omenjenih tovarnah zelo primanjkuje, kajti velika večina njih, ki so dozdaj delale v tkalški industriji, so to delo pustile in šle raje v municijske tovarne, kjer še enkrat, ali pa še večkrat, več zasluže. Ravnotako primanjkuje tudi navadnih služkinj, kuharje in peric.

Poročilo dostavlja, da ženske celo boljše in vestnejše opravljajo svoje delo kot so ga moški.

Zanimiva je tudi, da — kot pravi dotično poročilo — delodajalci malokdaj odlože kako delavko. Baje so jih odslovili le nekaj več kot en odstotek.

Dalje se omenja, da se v dotičnih tovarnah, kjer so zaposlene ženske, prigodi veliko manj eksplozij in nesreč kot v onih, v katerih delajo moški.

Delavke so med delom nenavadno tihe. Govore le če se je prejšnji dan kaj izvanredno posebnega dogodilo na bojiščih ali kje drugje. Pri delu jih nadzorujejo moški poslovojdje.

Pri nekem zborovanju ženske delavske lige je govornik rekel, da bo najmanj dve tretini teh žensk tudi po vojni ostalo v industriji, ako ne v municijski, pa v kaki drugi, kajti najmanj 2.000.000 mož, ki so zdaj v armadi ne bo hotele ozi-

se jih je nazivalo, so se morale odločiti; in so odstopile od Unije. To so bile Arkansas, North Carolina, Virginia in Tennessee.

3. Lincoln je sklical kongres Združenih držav, da se je sestal 4. julija 1861.

4. Potem, ko je Virginia odpadla od Unije in se pridružila konfederalistom, so konfederalisti preselili vladni sedež iz Montgomeryja v Richmond in 20. julija 1861 se je tam prvič sestal kongres konfederalističnih držav.

Ko je Virginia odstopila od Unije, niso bili s tem vsi virginjski okraji zadovoljni; zahodni countyji niso hoteli zapustiti Unije, v sled česar so osnovali novo državo, ki so jo imenovali Kanawha, katere je bila potem leta 1863 sprejeta v Unijo kot West Virginija.

Lincoln je vedno trdil, da ne more nobena država zapustiti Unije in da jo se tudi ni nobena zapustila. Rekel je, da one države, ki so zdaj navidez odstopile, v resnici niso zapustile Unije, temveč se je ta razkol samo zategadelj dogodil, ker so dobili vlado posameznih držav v roke ljudje, ki so nasprotni vladi Združenih držav.

Kot smo gori pod št. 1. navedli, je Lincoln vpoklical 75.000 mož. Oklic je izdal na vse države, tudi na one, ki so že odpadle, katere se pa nanj niso ozirale. Te države so mu na ta oklic dale različne, ponajveč žaljive odgovore.

Toda ljudstvo v lojalnih državah se je pa takoj odzvalo in v kratkem je bilo na poti v Washington več desetisoč mož. — V Washington priti jim ni bilo lahko, ker so jih skoz po poti napadali neloyalni prebivalci. Večkrat so jim pred nosom razdrli železnice in mostove, da so mogli več sto milj korakov oziroma prebroditi široke reke.

Dasi se niso odpadle države odzvale, se je na Lincolnov vzhvičen oklic zbralo 75.000 mož. Lincoln jih je takoj razdelil na več oddelkov in dal vsakemu svoje dolžnosti.

Pričetkom julija je število vojakov že na 183.000 naraslo, katere je Lincoln poslal na različne strani "brant Unijo". Črta, ki je delila Jug in Sever je bila 2000 milj dolga. Ta črta se je pričela pri trdnjavi Monroe, Virginia, in se potem nadaljevala do Chesapeake zaliva in reke Potomac ter naprej do gorovja in končno preko zahodne Virginije skozi Kentucky, Missouri do New Mexice.

Ta črta je bila naravnim potom razdeljena na tri dele:

1. V Virginiji ob reki Potomac.
2. V Kentucky; (ta država se je proglasila za nevtralnno).
3. Zahodna črta od Mississippia. (Dalje prihodnjič).

roma ne bo moglo opravljati dela, s katerimi so bili zaposleni pred vojno.

Alzaški vojaki v nemški armadi.

Pariški listi so nedavno objavili nek taje dokument nemškega vojnega urada, ki kaže v kakih razmerah se nahaja nemška vlada s prebivalstvom v Alzaciji in Lotaringiji.

Dokument se glasi: "Vojni urad, Berlin, W. 66. N. J. št. 26.447—15. A. J. Jan. 11. 1916.

Tajno! — Premestitev alzaških in lotarinških vojakov z zahodne fronte.

Po številnih slučajih, ki so pokazali protinemško mnenje v alzaških in lotarinških četah, se je predlagalo in svetovalo, da se vse te čete premesti z vzhodne fronte v notranjost Nemčije oziroma na vzhodno fronto.

Dalje se s tem tudi odredjuje, da se alzaškim in lotarinškim vojakom ne daje služb, naročil in povelj ter se jih tudi ne postavlja na stražo, kjer bi lahko videli v kakem stanju se nahaja nemška armada, oziroma, kjer bi lahko napravili kak čin, ki ne odgovarja interesom nemške vojaške sile.

Naroča se istotako, da vsi nemški častniki, ki imajo uslužbene Alzačane ali Lotaringijce, da jih v najkrajšem času odslovo. Prepoveduje se ravnotako tudi, da bi se te vojske uporabljalo za prenašanje poročil, povelj itd.

To naj se takoj vpoštev!

(Podpisan:) Von Wandel.

Ob smrtni postelji.

Spisal Ivan Gradar.

I.

Fran Zadnik si je popravil kravat, potegnil manšete za pol palca izza rokavov in potrkal.

V sobi je bila sama gospa Božičeva. Sedela je pri pisalni mizi, imela držalo med zobmi ter brskala z rokami po kupu raztresenih papirjev. Ozrla se je malomarno, vzela držalo iz ust, po obrazu ji je šinil poseben, nekoliko ironičen nasmeh.

"Dobro dan, gospod Zadnik! Se zmerom tukaj? — Kako je z mano?"

"Resnično", misli si je Zadnik, "nekaj je prišlo vmes. Nasmehljala se je čisto drugače, neprijazno. Kako bi se dalo to razlagati?" "Odložite, gospod Zadnik! Tam so časopisi; dovršim takoj to pismo, — oprostite me za par trenutkov!"

Zadnik je sedel in pričel listati po nekem nemškem "Familien-Journalu". Ogledoval je pazno različne lesoreze, ali kaj pomenjajo, tega bi ne bil vedel povedati. Gledal je prav tako skrbno in resno na prazno stran, kakor na mehanolično krajino z mesečnim svitom in srebrno-belimi studencem.

Prepričan je bil že dalje časa, da se vsi Božičevi hlinojo v občevarstvu z njim. Izprva, ko je bil to zapazil, hotel je ravnati — kakor se mu je zdelo — najpametnejše in najenostavnejše: posloviti se za zmerom in ne popraševati, odkod ta maščost. "Čemu bi jih nadlegoval? Naj vidijo, da mi ni toliko do njih." Odločil se je trdnjo, da ne pride več. In prišel je kljub temu.

Razsrdil se je nad seboj vselej, kadar je prestopil prag. "Dobro jim je znano, da sem zapazil, kako se je vse izpremenilo. To se mi mora poznati na obrazu. Zato čutijo, da se ponižujem z vsakim korakom, z vsako besedico, da jih prosim milosti in priznanja, kakor bi ne mogel živeti brez njih. ... A kako je prišlo vse to?"

Prej se je kretal naravno in svobodno in govoril brezskrbno, kakor bi bil doma. Sedaj je pa stopal nerodno, prisiljeno, kakor bi se bal, da se vsak trenutek ob koga ne zadene.

"To se mora razjasniti", izgovoril je skoro polglasno, vstal je in se pogladil po čelu.

Gospa Božičeva se je obrnila k njemu. Na njenem krepko črtanem, enegineem obrazu z nenavadno visoko frizuro, košatimi obrvi in debelimi ustni se je pokazal zopet tisti čudni, ironični nasmeh, ki je Zadnika vznemirjal, — v prvi vrsti, ker si ga ni vedel razlagati.

"In vaša mama, kako je z njo?" ponovila je Božičeva.

"Boljše. Sploh pa niti ne vemo, kakšno bolezen ima. Zdravnik se izraža tako nedoločno, — danes pove to, jutri kaj čisto drugega. Morda je vročinska bolezen."

"Da, to je hudo. ... Pa svoj odhod ste zopet odložili? Gospodična Mrakova je nekaj govorila, da mislite v Monakovo."

"V Monakovo? Kam hočem tam? ... Nasledel, te dni še ne morem nikamor. Treba je prej videti, kaj bo s to boleznijo. Matere ne morem pustiti bolne doma ter oditi v svet."

Poznal ji je v očeh, da mu ne verjame. Zamahnil je z roko in nadaljeval glasneje in nezadovoljno, kakor bi mu kdo ugovarjal.

"In tudi sicer, — sedaj ne morem odto. To ne bo nič škodovalo mojim študijam. Kolikor zamudim, v dveh, treh dneh, bo vse v redu."

"Gotovo, saj vi ste tako nadarjeni."

To opombo je slišal prej velikokrat in z zadovoljstvom, danes pa mu je bila neprijetna.

"Oh, jaz vem čisto dobro, kako govore tod okrog, po vsem trgu, te puhle, filisterske glave, ki samo preže, kako bi koga obrekli v ale in mu kratile čast, ker jih moti v njihovi zabitosti in omejenosti. ... Da ne napravim nikdar ničesar, da se zapravim, uničim. ... Kdor se ne zakopije samo v svoje knjige, v suhe črke, da si izžuli iz njih solidno prihodnost, — takoj kažejo z zasmehom nanj. A da bi se jaz zmešal zanje! Kaj koga skrbi, če slikam v svojem prostem času in pišem verz, kadar se mi ljubi? Napravim si prihodnost že sam, dovolj solidno in brez njih."

Božičeva mu ni odgovorila ničesar. Čutil je sam, ko je še govoril, da se razgreva po nepotrebnem in da samo škoduje "svoji stvari".

V sobo je stopil gospod Božič, debel, neokreten človek z dolgo rdečo brado in mežikajočimi, lokavimi očesi. Imel je ravnokar opravka med svojimi pomočniki v strojski delavnici, zato je prišel s seboj pereč, zoprn duh po razmočenih kožah.

"Vi se gotovo že poslavljate, gospod Zadnik?"

"Ne, ne še; ostanem še nekaj dni."

"Tako?... Ali so delavci že dobili vna?"

Vzdignil je roke in si pretegnil život, obenem pa široko zazdehal.

"Pavla je šla pripravljat", odgovorila je Božičeva in odšla s krepkimi koraki ter šumečim kri-lom proti durim. Med vrati se je ozrla v sobo nazaj.

"Gospod Zadnik, pojdit malo na vrt, če vam je drago, da se ne bodele dolgočasili. Tu je tako temno. ... Pa časopise vzemite s seboj!"

Božič je pogledal parkrat v strop, ustavil se pred pisalno mizo ter pobrskal med držali in svinčniki, ozrl se sedaj pa sedaj v Zadnika, kakor bi pričakoval, od njega kakoršnekolik opombe, in je odšel za soprogo.

"Naravnost jo poprašam, kdaj sem se pregrešil, kdo me je obrekoval", sklenil je Zadnik in zgrabil par listov, ne da bi jih bil pogledal.

"Vse je tako malenkostno, in jaz se ne morem odtrgati, kakor da bi bilo moje življenje odvisno samo od te ljubezni. Ali v resnici nimam nič drugega, — nobenih drugih tal, kamor bi lahko trdnjo stopil, da se ne pogreznem za vselej? Ne, nič drugega ni. ... Potem ostanem čisto sam, — in v meni samem ni nobene prihodnosti; vse razkoso, nobene ravne poti, nič določnega in trdnega. ... Kako so se razblinili moji nazori, raztopili, kakor soha iz ledu! In sedaj je vse v meni brezosebno, slučajno: opirati se morem samo še na zunaj, na samega sebe nič več."

Ko je stopil na stopnice, vodeče na vrt, zasijalo mu je solnce na ravnost v obraz, da jo zatisnil oči in po vsem telesu ga je izpreletela prijetna gorkota. Dopoldne je deževalo ter listje na lipah in na visokih rožnih grmih se je iskriilo v mokri, trepetajoči svetlobi. Od daleč se je lesketal stolp župne cerkve, kakor z zlatimi pločami obit.

V lopo so se plazili od vseh strani skozi temno bršljanovo listje tanki solnčni žarki, igrali se po mizi in odskakovali, kakor bi metali kdo cekine nanjo.

Pavla je prihitela po belem, še vlažnem pesku s praznim jerbosom v roki.

"Gospodična!" Zadnik je vstal in stopil iz lope. "Hočem vas nekaj vprašati. ... Predolgo vas ne bom mudil, ali sedaj je skrajni čas. ... Razločite mi, Pavla."

Pretehtal je bil svoje besede že naprej, določil natanko, kako bo govoril. A ko je stal pred njo, bil je vedno bolj v zadregi. Kakor vselej, pozabil je nase in na svoje misli in videl samo njo, čutil samo svojo ljubezen.

Gledala mu je v obraz hladno in vprašujoče ter se igrala s čipkami na predpasniku. Dvoje polnih temnorjavih kodrov ji je zdrsil na čelo, na polotroških ustnih pa je zadržel za trenutek zlovo-ljen, obžaljujoč nasmeh.

"Kaj naj vam razložim?" "Resnico mi povejte, ne zakrivajte mi, kaj se je zgodilo. Čemu mi niste razjasnili takoj v začetku, da sem vas razžalil, da sem vam postal zopern. ... To bi bilo boljše in — bolj usmiljeno. Zakaj molčite, da se vam ne morem odpraviti?"

"Nič ni prišlo. Zakaj bi mi bili zoperni?"

"In jaz sem se zanašal na vas, da mi razkrijete, zakaj ne marate več zame. To ni malenkostno, Pavla. ... Jaz vam ne morem mirno podati roke, vzdihniti in oditi za zmerom. Vi sami ste mi verjeli, kadar sem vam pravil, da ste vi edina moje življenje, da mi je vse vame, razven vas neumnim in brezposelnim. ... Kako me morete tako hladno odsloviti, ko ste mi že sami dajali toliko upanja?"

"Jaz vas ne razumem. Danes ste zopet tako čudni. ... Ali kakšno upanje da sem vam dajala jaz?"

Zadnik jo je pogledal s široko odprtimi očmi.

"Da, jaz sem bil otrok, neumen otrok, — oprostite mi. ... Kaj je treba tu še dalje govoriti? Vi ste ravnali tako pametno; nikdar vam ni ušla beseda, ki bi vam jo sedaj lahko očital. In vaše ljubeznive smehljaje in vaše poglede in vaše kokezne, prijazne giblaje, — kdo stalo.

mi daje pravico, da si jih po svojem razlagam? Da, ravnali ste jako pametno."

Obrnil se je od nje in se ozrl krog sebe, kakor bi nečesa iskal. "In naposled, — kako je moglo biti drugače? To bi moral videti že davno prej. Jaz nisem nobena dobra partija: ali ni tako, gospodična Pavla?"

Odtrgal je z grma velik, rumen list in ga zmečkal med prsti. Govoril je hitro, z nezadovoljnimi, a niti najmanj razburjenimi glasom, — ne da bi ji pogledal v oči.

"Razložite mi samo, kako ste mislili tisto popoldne, ko sva s dela sama tam v lopi, celi dve uri. Ali se spominjate? Tisto krasno popoldne. ... Vi ste opazili, kako čudno sije solnce, kakor bi bili žarki iz samega srebra, iz samega čistega, belega srebra. ... In kako ste zardeli in molčali, ko sem se predvneli govoriti o svoji ljubezni. ... In kako ste me pogledali, z velikimi, prijaznimi očmi, z vso dušo. ... In niste mi odtegnili roke, ko sem jo poljubil. ... Ali se spominjate. ...?"

Ozrl se je nanjo. Njen obraz je bil resen, oči polzatisnjene in brez svetlobe.

"Kaj pripovedujete, gospod Zadnik? Meni je to neznano. ... Stopil je na stopnice in odšel s težkimi, počasnimi koraki.

"Resnično, vse skupaj ni bilo nič drugega kot dolgočasna epizoda."

Vrh stopnic je obstal in pri-pomnil:

"Namreč za vas, gospodična Pavla!"

V tistem hipu pa se je že razsrdil nad svojimi besedami.

"Čemu je bilo treba te opominje?"

Pavla je bila stričnica gospe Božičeve. Mati ji je umrla že pred leti in takrat jo je vzela teta k sebi. Poslala jo je za nekaj časa v mestno šolo, potem pa je ostala doma. Izprva se ji je zdelo Drinje najdaljšočasnejši trg na svetu, pozneje pa se je privadila teh nizkih, precej zamazanih hiš in vedno istih, znanih obrazov.

"Kaj ti je povedal Zadnik?" vprašala jo je Božičeva, ko je stopila v kuhinjo z vzemirjenim, zardelim obrazom.

"Nič posebnega. Govoril je veliko, ali jaz ga nisem razumela. Očital mi je, da sem mu storila krivico. ..."

Na tihem, na dnu srca pa je razumela, kaj ji je očital. Dasi ni hotela priznati, čutila se je ponižano in osramočeno.

Božičeva je stresla z glavo, da se je zamajala visoka frizura od desne na levo.

"Izprijen človek, breznačajan. Zmerom se mi zdi, kakor bi ga imela srečati raztrganega in iz-gubljenega. ... Svoje študije je pustil, — jaz mu nič ne verjamem. Ogibaj se ga in ne bodi z njim prijazna! ... Saj bi moral že davno sam videti, da nisimo kdove kako navdušeni zanj, — čemu se prihaja k nam?"

(Dalje prihodnjič).

Prepovedan sad.

Ob beli cesti se žare prelepe čestnje z nizkih vej. Po cesti lačen šolar gre in kar mu ne da več naprej.

Tako so rdeče, kakor kri!" Ozre se mlo na drevo. "Nikjer človeka blizu ni, saj ne zaloti me nikdo."

Noben me ne zaloti drug, drevesu malo se pozna, če jih natrgam poln klobuk — kaj čakam? Brž! Pogum velja."

Natrga jih, pozoblje dve: "Kako sladak je sad!" veči. Tedaj mu zleze strah v srce in v sreč vest se oglasi:

"Sladak je prepovedan sad. Nikjer človeka ni okrog. Nikdo ni spazil, da si tat, a eden ve, in to je — Bog."

Anton Medved.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDRŽAVAH.

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblašeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjižice, ki so tudi na vse druge v našo stroko spadajoče posle.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovin. Denver, Colo.: Frank Skrabec. Louisville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Cutig. Frank Janich in John Gern. Atlanta, Colo.: in okolica: Louis Co-stello.

Slovensko katoliško

podp. društvo

svote Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvanin.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95 Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORNIC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Dawson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON BOČEVAR, R. F. D. No. 2 Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Whit, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Clinton, Ind.: Lambert Boiskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, La.: in okolica: Lukas Podbregar.

Anurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.

Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zalel in Frank Bamblich.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.

Nokomis, Ill.: in okolica: Math. Galshek.
Ozleboh, Ill.: Matt. Hribernik.

Waynesburg, Ill.: in okolica: Fr. Petkovšek in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Cherokee, Kans.: Frank Režanek.

Columbus, Kans.: Joe Knafele.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans.: in okolica: Frank Kernc in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Schneller.
Mineral, Kans.: John Stale.
Ringo, Kans.: Mike Penell.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad dock, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421 — 7th St., Calumet, Mich.

PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.

JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

JOHN KRŽIŠNIK, Route 2, Burley, Idaho.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.

J. SEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.

G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn.

LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, št. 2, Ely, Minn.

JOHN GRAHEK, et., od društva Slovencev, št. 114, Ely, Minn.

Vai dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pomoči, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri- tožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Stari cerkovnik.

Za G. N. spisal A. A.

Tako se ga spominjam kot bi ga večkrat videl; in kadar se spomnim njegovega zvonjenja, ako je vse tiho, še čujem ubrane glasove, ki so prihajali iz zvonika naše vaske podružnice sv. Janeza.

Mežnarjev oče smo ga klicali. Pa ne samo mi otroci, temveč tudi starci, ki so nosili že štiri križ; le malo jih je bilo, ki so se ga upali klicati Mežnar.

Vsi smo ga spoštovali in ljubili. On je bil menda edini odrasleč človek v naši okolici, ki ni imel na svetu sovražnika ali vsaj nasprotnika.

Ce smo se otroci skregali in sporekli, pa smo si zagrozili: "Čakaj, bom pa Mežnarjevemu očetu povedal, pa te ne bodo pustili pod zvonik!"

Mežnarjev oče je bil zelo star mož, najstarejši za več ur naokoli. Enkrat je rekel, da je bil takrat star osemindeset let. Vsake- mu se je prikupil, samo, da je z njim besedo spregovoril, ali pa, da ga je pogledal.

Izpod okroglega klobuka — ali šnebe, kot je sam imenoval svoje pokrivalo — so mu viseli na tilnik dolgi beli lasje, ki so bili na koncu nekoliko zakodrani kot bi se hoteli priviti k starčevim glavam.

Obvi so mu bile tudi sive in košate. Pod njimi je pa bilo dvoje velikih in prijaznih oči, ki so se neprenehoma smejale. Še nikoli poprej ali poznej nisem videl takih oči.

Bil je gladko obrit; in kadar je govoril, ali pa če se je smejal, se je pokazal dolg zob — edinec. Lica so bila še polna, le čelo je bilo nagribano; otroci smo nekoč te grbe steli in jih našli osem velikih, ki so se raztezale po celim čelu, pa tri majhne, ki so bile le v sredi.

Ob delavnikih je nosil irhasto hlače, ki so bile že na par mestih zakrpane, visoke škornje do nadkolen, plateno srajco s širokim ovratnikom; če ni bilo vroče, je imel tudi telovnik in kamizolo. Iz levega žepa kamizole mu je vedno gledala pisana ruta; če pa kamizole ni nosil, pa iz hlačnega žepa.

Ob nedeljah, ko je šel k maši v farno cerkev, je imel tudi irhaste hlače, toda prazne hlače niso bile zakrpane. Nedeljski škornji so mu segali še višje nad kolena kot vsakdanji. Telovnik je bil zame- tast in malone od vrata do pasu je bila dolga vrsta svetlih gumbov. Pod vratom je imel pa zvito rdečo ruto, ki se je lepo vjemala z njegovim rdečim obrazom. Kamizolo je imel za nedeljo tudi drugo in iz žepa mu je ob nede- ljah mahal še bolj pisana ruta.

Včasih so ga hoteli fantje malo podražiti: "Mežnarjev oče se gre- do šnit, poglejte jih, poglejte, no!"

Zasmejal se je, da se je pokazal edinec, potegnil ruto iz žepa, vdari- ljujo po zraku, da je poknilo, in nato potegnil preko ust in pod nosom, kjer so se mu nabirale kapljice.

K maši je ponavadi sam hodil; rekel je, da drugi prehitro be- lajo, njemu pa noge tega ne dopu- ščajo. Kvečjem kak otrok se mu je pridružil in ga spraševal to in ono. Kadar sem ga jaz dohitel, sva jo potem vedno skupaj sekala naprej.

Nekoč sem mu povedal, da bom šel v Ljubljano v šolo, pa da nič kaj rad ne grem.

"Le pojdi, le pojdi", je rekel, "ti ne bo škodovalo! Boga zahva- li, da moreš iti. Boš gospod, pa ti ne bo treba tako garat kot nam drugim. Boš videl, da bo prav zate!"

Nisem se mu upal razložiti, za- kaj ne grem rad, sam me pa tudi ni vprašal.

Ako bi me vprašal, bi mu goto- vo ne povedal vseh razlogov; namreč onega ne, da mi bo dolg- čas po njemu in po zvoniku.

Kolikrat smo bili otroci pri njem pod zvonikom, ko je vlekel za vrv in zvonil polne ali pa mračne.

Ko je odzvonil, smo morali z njim moliti; on je naprej, mi smo mu pa odgovarjali. Pa če ni kdo lepo rok držal, ali pa če se je ozi- ral naokoli, pa mu je požugal.

Potem smo ga pa vpraševali, koliko je cerkev stara, koliko zvo- novi, kdaj so zadnjič cerkev na novo pokrili ali pobelili itd. Vsa- kovrstna vprašanja smo mu sta- vili, on je pa odgovarjal in se nam smejal.

Včasih, pred velikimi prazniki, je šel pa v stolp in pritrkaval; nas ni pustil gori, češ, bo kateri dol padel.

Spodaj smo stali in poslušali ter se pripravili, kateri glas je te- ga ali onega zvonu.

Včasih je celo uro klenkal. Pa kako je klenkal! Ljudje so na pragi stali ali pa na polju pri- delu prenehali in poslušali. Marsi- kateri gospodar je večkrat nevolj- no pripomnil: "Mežnarjev oče pa danes ne misli nehati!" Jezilo ga je namreč, ker so tabirharji po- stajali.

Neki jeseni so me poslali v Ljubljano.

Ponavadi se študentki kremži- jo, ko odhajajo od doma; jaz se nisem, ko me je mati poljubila in oče prijel za roko, češ, pojdi, en- krat se moraš takoolitko ločit. Hudo mi je bilo, da nisem mogel spraviti besede iz grla.

Šla sva po široki deželni cesti, oče mi je dajal nauke, kako se naj v mestu obnašam, da se naj pridno učim, ubogam in seveda tudi molim; jaz sem pa šel poleg njega in tiščal svoj jok.

Ravno sva došla do velikega hrasta, na katerega sem bogve-ko- likrat splezal in bogve kakšno- likrat strgal, ko se je oglasil zvon.

iz vaškega zvonika. Nikdar po- prej se mi ni zdelo lepše kot ta- krat. Vstavil sem se in gledal na- zaj proti cerkvi; zdelo se mi je, da vidim Mežnarjevega očeta vleči vrv, dasi je bila cerkev že pol ure oddaljena.

Stal sem in gledal skozi polu- mrak belo cerkev in poslušal Mež- narjevega očeta zvonjenje. Oče me je prijel za roko in vprašal, če sem kaj pozabil ali kaj.

Nisem mu odgovoril, temveč iz- pustil svoj jok, potem sem pa celo pot do postaje tih. Oče me je vpraševal, kaj mi je na misel pri- šlo, da šele zdaj jokam, jaz sem mu pa v odgovor še bolj zatulil.

Prišli smo v Ljubljano in par dni nato sem pričel pohajati v šo- lo. Zjutraj, ko sem vstal, je v bližnji šentjakovski cerkvi vedno zvonilo sedem, vendar to ljub- ljansko zvonjenje mi ni popolnoma nič ugajalo; vedno sem mislil: zdajle so Mežnarjev oče pod zvo- nikom, pa vlečejo vrv, v zvoniku pa zvoni, da je kaj. Opoldne je zopet zvonilo, zvonovi so kar bu- čali, vendar meni ni polovico tako ugajalo kot — — — Zvečer rav- notako; trikrat na dan sem goto- vo mislil na Mežnarjevega očeta.

Kadar sta bila dva dni skupaj, ali več, prosta, sem smel domov. Vedno sem šel prvi večer k Mež- narjevemu očetu pod zvonik in jih gledal, kako so vlekli vrv.

Vsakokrat sem se težko ločil, vendar jok nisem več, ker so se mi drugi rezali.

Tretje leto sem bil v šoli, ko je prišla mati nekaj dni pred godom sv. Janeza Krstnika v Ljubljano in mi dovolila, da pridem domov na žegnanje, če nimam preveč na- log. Šolsko leto se je blizalo kon- cu in takrat je največ ponavljaj- nja in drugih takih prijetnih stvari; če bi se hotel, bi se lahko cele noči učil, pa ne bi nič preveč znal, pa vseeno sem mater zago- tavljaj, da vse znam in da nimam nikake naloge.

"No, pa pridi", je rekla mati. Koliko veselje! Mežnarjev oče bodo celo popoldne v soboto in celo jutro pritrkavali; pa ob žeg- nanjih so ponavadi še veliko lepše kot ob drugih prilikah!

Ob sobotnih popoldnih nismo imeli pouka; zato sem šel po ko- silu naravnost na dolenski kolo- dvor, — pa domov.

Mežnarjev oče je že pritrkaval. Hitro sem se preoblekel v pono- šene hlače in brž k cerkvi.

Otroci so stali na pokopališču in gledali proti linam, odkoder so prihajali ubrani glasovi.

Jaz jih še skoro pogledal nisem, ker so bili vsi mlajši kot jaz, po- leg tega sem bil pa še študent, in jo mahnil po stopnicah v zvonik; prepričan sem bil, da mene — študenta — Mežnarjev oče ne bo- do spodili doli.

Ni me videl, ko sem prišel, ker je imel hrbet obrnjen proti stop- nicam. Jaz ga pa tudi nisem ogo- voril, temveč pustil, da ga ne bi zmotil.

To so doneli bronasti zvonovi! Poslednjič je vdaril s kembe- ljem, potegnil ruto iz žepa in zju- jo fliknil po zraku ter si obrisal pot s čela.

"Buzarada, je pa vroče! — Či- sto me je zmatrало. — Star, star si, Mežnar, star...", je mrmral sam s seboj.

"O, poglej ga, poglej, študen- ta!" se je začudil, ko me je za- gledal. "Kaj si tudi ti prišel na žegnanje? No, je že prav! Kako pa v šoli? — Pa vzrastel si; zdaj si v prvi, ali ne?"

"Da", sem mu odgovoril.

"Kajne v Ljubljani lepše zvo- ne?"

"O ne, naši zvonovi imajo ve- liko lepše glasove, pa v Ljubljani ga tudi ni, ki bi tako znal kot vi."

Dobro se mu je zdelo.

"Pa dolgo ne bom mogel; me- že v križu daje, pa noge so po- stale trde, noge. — Mogoče je to zadnje žegnanje..."

"Kaj še, oče, še boste klenkali, še!"

"E, ne bom, ne bom dolgo; pa- saj je že tudi čas, da se enkrat spravim z zemlje. — Pojdi, pojdi, greva dol; moram še svec v cer- kvi nastaviti, pa rože in prah mo- ram pobrisat."

Mokče sva šla doli; jaz naprej, on pa za menoj. Pri vsaki drugi stopnici, ko je stopil z desno no- go, je zastokal.

"Star, star sem!"

Drugo jutro ob devetih je že so- pet pritrkaval. Pod hrastko smo stali in poslušali in čakali, da bo- nehaj, tods to nimaš šoliti.

Nehaj je in takrat je bil čas, da- smo šli k cerkvi.

Jaz sem šel sam v zvonik; akri- vaj, da me ni kdo videl. Mežnar- jevega očeta ni bilo gori; je bil v

zakristiji in oblačil gospoda.

Prišel je gori, stokaje in zdiho- vaje "star, star...", da je vkup pozvonil z malim zvonom.

Vprašal sem ga, če smem ostati gori.

"O, le ostani, saj bom jaz tudi; zdaj ne morem več trikrat med mašo gor hodit. Le ostani, pa be- ri, saj imaš bukvice, ne?"

"Imam", sem mu odgovoril in se vsedel na tram, ki je gledal iz zidovja.

On je pa s svojo pisano ruto pregrnil vrhno stopnico in se vse- del ter potegnil molek iz žepa.

"V imenu..."

lišal sem ga, da je nekaj časa šepetal molitev, toda glava mu je vedno bolj lezla na prsa in se kon- čno prislonil na steno. Zaspal je.

"Bogve kaj je sanjal? Mogoče o zvonovih, ali bogve o čem? Sa- njal pa je, to sem videl, da je sem- inja prenaknil ustnici in trenil z roko ali ramo."

Iz cerkve se je slišalo petje; mogoče je je slišal in mu je uga- jalo? Mogoče je sanjal o svoji ženi, hčerki, sinu in vnuku, ki so le- žali spodaj na pokopališču? Mo- goče o svoji starosti, o svojem križu in o nogi; mogoče o svoji...?

V cerkvi je pozvonikalo; nisem vedel, ali je darovanje ali kaj. Po- zvonikalo je vdrgnil; bilo je že povzdigovanje. Mežnarjev oče pa dremlejo!

"Oče, oče", sem ga klical, "po- vzdigovanje je; pozvoniti boste morali!"

"Kaj, kaj?" se je dramil.

"Povzdigovanje je, oče; pozvo- niti boste morali", sem mu vdru- gile povedal; in v cerkvi je že od- zvonikalo.

"Oh, za božjo voljo, zaspal sem", je dejal in vstaval in otr- koval svojo ruto. "Kakšna sra- mota!"

Prišel je za vrv malega zvonu in dvakrat potegnil, malo pone- hal, pa zopet potegnil.

"Pa je že dolgo, ko je bilo po- vzdigovanje; kaj bodo gospod rekli?" je vprašal v skrbih.

Potolžil sem ga, da ravno- kar, toda on je venomer gonil, da ga taka sramota še ni doletela.

"Star, star je Mežnarjev oče; zaspi, kjer je. To je dobro, da si bil ti tu gori. — Zdaj se pa ne smem vstet, bi mogoče spet zadre- mal. — Sram me je, pa prav zares me je sram. — Enkrat bom pa za vedno zadremal; pa še kmalu. — Starost me bo vzela. — Le vrjemi tak, da me danes leto ne bo več."

"Ne govorite vendar tako, saj ste še močni in zdravi", sem ga tolažil in se bal, da se ne bi vres- ničilo.

"Boš videl!"

Zvečer sem se vračal v Ljub- ljano.

Iz in so prihajali zopet glasovi zvonov, toda niso bili več tako ubrani, ampak tresli so se; vsaj tako se mi je dozdevalo.

"Boš videl!"

Štirinajst dni pozneje sem pri- šel na velike počitnice in so mi povedali, da je stari Mežnarjev oče umrl.

Prav je imel starček, ko je rekel:

"Boš videl!"

Stari cerkovnik je bil prvi člo- vek, za katerim sem zaloval.

ZAPLENJENA POŠTA.

Včeraj je prišel v New York nor- vevski parnik "Bergenafjord", a katerega so Angleži v Kirkwallu vzeli vso pošto; kapitan pravi, da je bilo okoli 900 vreč.

Nemški 17-letni otroci vpoklicani.

London, Anglija, 18. junija. — Glasom "Local-Anzeiger" ja iz Berlina, je nemška vlada že vpo- klicala sedemnajstletne dečke. Pri- javiti so se morali takoj in zdaj jih urijo v orožju.

Pariz, Francija, 18. junija. — Danes izdano uradno poročilo se glasi:

V današnjih bojih pri Verdunu so francoske čete zajele dve divi- ziji in med ujetniki je bilo tudi več sedemnajst in osemnajstletnih dečkov.

Angleži in Turki.

Carigrad, Turčija, 17. junija. — Turško uradno poročilo se glasi, da so turške čete uprizorile več napa- dov na angleške postojanke ob Ti- grisu in potisnile Angleže za par zakopov nazaj. Pozneje so posku- šali Angleži zopet osvojiti izgub- ljene pozicije, toda so jih Turki zapodili nazaj.

Angleži niso tozadevno izdali nikakega poročila.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DEŽAVI.

Zemlja, kmetje in dom

v priznani prvi poljedelski državi Amerike v državi Missouri.

Imam še nekaj kosov POCENI, in sedaj je moja za- dnja ponudba, da morete dobiti te zdolej navedene ko- se zemlje za posebno nizko ceno.

Rojak, vabim te, da prideš zdaj pogledat, in ako si videl že kdaj na svetu lepše trtje, ki je bolj zdravo in polno, potem je tvoj, kateri kos si sam izbereš od spo- daj navedenih, in sicer BREZ VSAKEGA CENTA PLAČE.

Našel boš tukaj polje, ki ga ni nikjer na svetu lepše- ga; vrtove, zelenjavo in rože, da se postavimo v vrsto ka- terikoli države v Ameriki. Našel boš vsakovrstno sadje, ki je sploh, kot znano, preobloženo s sadjem.

Našel boš v bujni rasti vse vrste trave in detelje ter tudi vsakovrstno sočivje, kar si ga sploh kdaj jedel. Vi- del boš, da je krompir zrel koncem maja ali pa koncem oktobra, kadar ga pač hočeš saditi. Fižol je sajen dva- krat v letu, ako se pa hočeš pečati z vrtnarstvom, potem lahko tu pridelas 2,500 galonov jagod na akre ali 6,000 galonov kosmulje (gooseberry).

Našel boš tudi polne pajne najfinejšega medu in de- želo polno kokoši in jaje. Videl boš, da imajo Slovenci, mali kmetje, od 10 do 20 glav goveje živine.

ČE TE TO ZANIMA IN NE DOBIŠ TEGA V DEŽELI - POTEM JE KATERIKOLI ZDOLEJ OGLAŠENI KOS - TVOJ ZASTONJ.

Našel boš deželo prepreženo z železnicami ter šole, eno do dve milji narazen. Ako te zanima cerkev, našel jo boš katoliško prav v bližini. Našel boš vse, potem se na- meni pečati s katerikoli vrsto kmetijstvom. Trgi so tu- kaj tako dobri kot kjerkoli drugje.

Videl boš, da ni zemlje v Ameriki, kjer se toliko raz- ličnih rastlin z vspedom prideluje, kakor v tukajšnjih krajih.

Pronašel boš, da vedo oni ljudje, ki te dežele nikdar videli niso, povedati o suši in bolezni, prebivalci teh kra-jev pa ne vedo ne o enem ne o drugem. Našel boš tu roja- ke zdrave, kot kjerkoli na svetu. Prepričan se baš, da imamo izvrstno pitno vodo.

Našel boš solidno slovensko naselbino, ki se razvija brez vsakega hrupa in vrisca, kot nikjer drugje v Ame- riki. Našel boš, da vsak Slovenec, ki je že nekaj let tu- kaj, lahko pripravi obed iz svojih pridelkov, da boljšega ne dobiš nikjer.

PRIDI ZDAJ IN POGLEJ KAJ PRIDELUJEMO.

FRANK GRAM, NAYLOR, MO.

POSEBNE PONUDBE SO:

40 akrov ravnine, izsekan gozd, en akre izčiščen, akre \$25.00.

80 akrov ravnine, mala hiša, gozd izsekan, akre \$25.

130 akrov ravnine, mala hišica, 1 akre čist, akre po \$23.00.

200 akrov ravnine, gozd izsekan, akre po \$24.00.

160 akrov ravnine, 70 akrov na kupih posekano, 5 akrov čistih in 40 obsekano in posušeno, akre po \$32.00.

Vso to zemljo čisto in ograjeno vzamem sam v na- jem ter plačam po \$5.00 od akra.

Imam valovite kmetije, deloma čist svet s hišami od \$10.00 do \$30.00 akre.

Vsak kos prodam na mesečne ali letne obroke. Dam deset let časa za izplačati z 5 ali 6% obresti z garancijo, da se svet čisti.

JAZ VSE TE KOSE ČISTIM VSAKEMU IN PRIPRA- VIM ZA ORATI ZA \$7.00 DO \$10.00 PO AKRU.

Vse navedene ponudbe so poleg Slovencev, šol in železnic. Vsak kupec, ki želi saditi, dobi 100 dreves različnega sadja in 500 trt zastonj. Vsak izvežban če- belar dobi 10 panjev čebel pod obvezo da da meni ju- nija polovico medu kot popolno plačo.

FRANK GRAM, Naylor, Mo.

